

mgr Piotr Supryn
DYPLOMOWANY KONSERWATOR
ZABYTKÓW
Dubiskiego 19,
10-752 Olsztyn

Aneks do badań stratygrafii warstw malarskich na elewacjach budynku Zespołu Szkół nr 1 w Szczytnie

Szczytno 2022

mgr Piotr Supryn
Dyplomowany Konserwator Dziel Sztuki
nr. dypl. 1814/95 UMK

Cel badań

Badanie zostało przeprowadzone w celu uzupełnienia badań wykonanych wcześniej. Obecnie wykonano odkrywki i pobrano próbki tynku z elewacji północno-zachodniej dłuższego skrzydła szkoły. Skrzydło to zostało wybudowane później, prawdopodobnie ok roku 1936-1941. Dodatkowe badanie miało wykazać czy gruboziarnisty tynk jaki występuje na krótszym skrzydle (wcześniejszym), różni się i czy znajdujące się tam warstwy malarskie można uznać za oryginalne.

Badanie

Badanie wykonano metodyką analogiczną jak w pierwszej części dokumentacji.

Na elewacji dłuższego skrzydła szkoły, od strony ulicy Marii Konopnickiej, wykonano odkrywki i pobrano próbki tynku do badania stratygrafii warstw.

- 5/ Krawędź przy opasce drzwiowej w 3 osi elewacji
- 6/ Obramienie otworu okiennego w I osi, na parterze.

Fot. 1 Wejście do budynku od strony ul. M. Konopnickiej. Zaznaczono miejsce wykonania odkrywki i pobrania próbki nr 5.

Fot. 2 Odkrywka przy opasce drzwiowej. Widoczne cegły w dwóch kolorach. Bezpośrednio na nich leży gruboziarnisty, bardzo kruchy tynk wapienny, taki sam jak na starszej części szkoły. Jest to miejsce pobrania próbki nr 5.

Fot. 3 Przekrój próbki nr 5. W przekroju nie zachował się tynk, gdyż był bardzo kruchy i się odspoił.

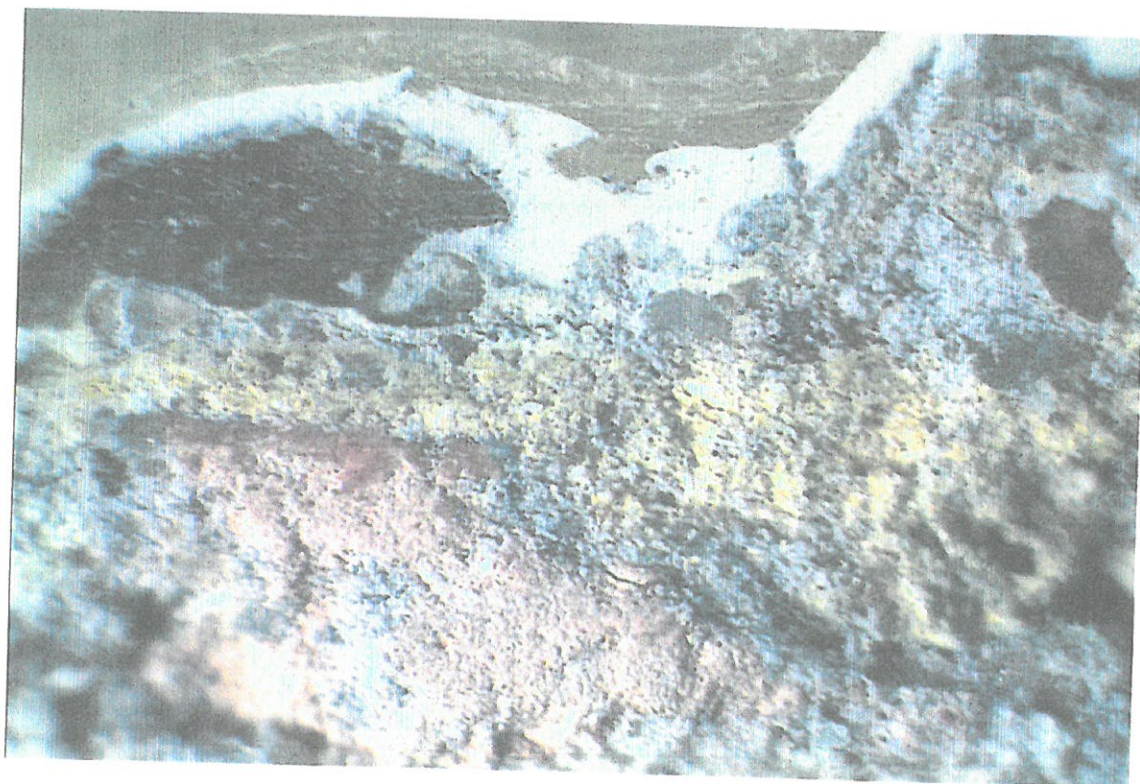
Najwcześniejszą warstwę stanowi farba w kolorze brzoskwiniowym. Kolejne warstwy to: biała, cytrynowo-żółta, biało-szara, biała.

Fot. 4 Fragment krawędzi glifu okiennego na elewacji od ul. Konopnickiej. Na odkrywce widać kruchy tynk wapienny. Bezpośrednio na nim występuje farba w kolorze brzoskwiniowym. Kolejne warstwy są w kolorze cytrynowym i białym. W tym miejscu pobrano próbkę nr 6.

Fot. 5 Przekrój próbki nr 6. Najwcześniejszą warstwą kolorystyczną jest farba brzoskwiniowa. Następnie widać warstwę szarą, która była kiedyś biała, potem cytrynowo-żółtą, białą-szarą i ostatnia- białą.

Wnioski

Tynk wykonano na spoiwie wapiennym z niewielkim udziałem materiałów ilastych, z bardzo grubym, nieprzesiewanym kruszywem, którego ziarno dochodzi do 0,8 mm, a nawet więcej. Jest to ten sam tynk, o tej samej fakturze, co na starszej części szkoły. Wyniki badań tynku zamieszczono w pierwszej części opracowania. W wyniku badań stwierdzono, że jest to tynk wtórny, wykonany po II wojnie światowej.

ZESTAWIENIE STRATYGRAFFI POBRANYCH PRÓBEK

Symbol próbki	Miejsce pobrania próbki	Ilość warstw w przekroju próbki	Warstwy chronologicznie
5	Krawędź przy opasce drzwiowej w 3 osi elewacji	5	1. Cegły czerwone i żółte 2. Gruboziarnisty tynk wapienny (taki sam jak we wcześniejszych badaniach) 3. Farba w kolorze brzoskwiniowym 4. Farba biała 5. Farba cytrynowa 6. Farba biała (lekko szara) 7. Farba biała
6	Obramienie otworu okiennego w I osi.	5	1. Cegły 2. Gruboziarnisty tynk wapienny (taki sam jak we wcześniejszych badaniach) 3. Farba biała 4. Farba cytrynowa 5. Farba biała (lekko szara) 6. Farba biała

Najważniejsze dwa dowody przemawiające za tym, że gruboziarnisty tynk, jaki stanowi obecnie pierwszą warstwę na elewacjach, nie jest oryginalny.

1. Jeżeli wokół okien od strony ulicy Mickiewicza występowały pierwotnie profilowane opaski okienne, to na pewno nie malowano tynku przed ich wykonaniem. W tej chwili farba brzoskwiniowa widoczna jest na krawędziach wokół otworów okiennych, gdzie nie ma opasek. Oznacza to, że opaski skuto wraz z oryginalnym tynkiem, a

brzoskwiniowa farba pojawiła się później, po narzuceniu nowego, gruboziarnistego tynku.

2. Jeżeli przyjmujemy jako dowód, że pierwotnie najstarsza część szkoły była wymalowana na kolor brzoskwiniowy, kolorowe zdjęcie wykonane po 1923 roku zamieszczone poniżej, to za równie wartościowy materiał badawczy należy przyjąć kolorowe zdjęcie wykonane prawdopodobnie w latach ok 1938-1943, także załączone poniżej. Widać na nim już dobudowane, dłuższe skrzydło szkoły. Elewacje na tym zdjęciu są jednolite i wydają się jasne, najpewniej białe. Trudno o nich powiedzieć, że są w kolorze brzoskwiniowym.

Zalecenia konserwatorskie

Stwierdzono, że stan zachowania tynku na elewacjach szkoły jest na tyle zły, że usunięcie go będzie raczej niezbędne. Jest bardzo kruchy i utrzymuje się d. dużej mierze dzięki grubej warstwie farb na jego powierzchni. Nie mamy pewności jaką fakturę miał tynk pierwotny, dlatego możliwe jest zatarcie nowego tynku na ostro.

Dopuszcza się aby kolor nowej farby elewacyjnej był brzoskwiniowy. Występował on historycznie w tym miejscu i dlatego jego zastosowanie jest uzasadnione.

Kolor dobrano według wzornika NCS

NCS 2050-Y80R

W związku z brakiem dowodów które z otworów okiennych były wyposażone w profilowane opaski okienne, zaleca się aby odtworzyć opaskę jedynie wokół jednego okna, w miejscu, gdzie występuje w tej chwili, nad wejściem od ul. Mickiewicza. Po precyzyjnym odtworzeniu należy ją wymalować na biało. Na biało malować też glify okienne wszystkich okien. Pozostałe zalecenia zawarte we wcześniejszym opracowaniu, pozostają w mocy

mgr Piotr Supryn
Dyplomowany Konserwator Dziej Sztuki
nr. dypl. 1814/95 UMK